

**ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОЈ
ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ**

I ПОДАЦИ О МЕНТОРУ

- Име, презиме, звање ментора и ужа научна област:
Проф. др Стана Смиљковић, редовни професор, Методика наставе српског језика и књижевности
- Број и датум одлуке о именовању комисије за оцену и одбрану:
1415/13 од 1. 12. 2014. године
- Број и датум одлуке о одобрењу теме за израду дисертације:
186/4 од 16. 3. 2011. године

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

- Име, име једног родитеља, презиме:
Александар (Миливоје) Јовановић
- Датум рођења, општина, република:
2. 2. 1978. године, Алексинац, Србија
- Назив магистарске тезе, институција и година одбране:
Облици усменог изражавања у основној школи, Учитељски факултет у Врању, 2010. год.

III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

**САВРЕМЕНИ ПРИСТУП НАСТАВНОЈ ОБЛАСТИ
КУЛТУРА УСМЕНОГ И ПИСМЕНОГ ИЗРАЖАВАЊА
У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ СА ПОСЕБНИМ ОСВРТОМ
НА САМОСТАЛНО СТВАРАЛАШТВО УЧЕНИКА**

IV ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Докторска дисертација кандидата Александра М. Јовановића под наведеним називом представља специфичан приступ наставној области Култура усменог и писменог изражавања у основној школи уз осврт на начине мотивисања у области самосталног стваралаштва ученика.

Структуру рада чине следеће целине: Увод, резиме на српском, енглеском и руском језику, Теоријски део који садржи више потцелина које функционишу узајамно остварујући чврсту везу у приступу теми. Навешћемо следеће: Говор – појава и функције, Планирање говорних и писмених вежби, Облици говорних и писмених вежби. Кандидат је ова уводна поглавља разрадио уз помоћ научних извора и наставне праксе са

циљем постављања основе за продубљивање садржаја и њихову реализацију на часовима српског језика и књижевности у основној школи.

Потцелина која носи назив *Реализација говорних и писмених вежби* говори о садржајима који могу чинити теме за обраду у оквиру усменог и писменог изражавања с посебним освртом на услове реализације. Све те елементе – истиче кандидат, треба вредновати како би се и на часу, и у оквиру слободних активности стекла слика о квалитету рада и рецепцији садржаја.

Након изнетих елемената који чине суштину ове наставне области, кандидат разрађује други сегмент дисертације, а то је *Ученичко стваралаштво*. Проблем приступа ученицима, организација рада и дефинисање критеријума за процену квалитета оствареног заузима посебно место у овој целини. Кандидат је казао на вредности неколико ученичких дружина које наводимо: Песничка радионица при Народној библиотеци Детко Петров у Димитровграду, Дани дечје поезије и стваралаштва Гордана Брајовић и Дечји књижевни листови као медији за литерарно стваралаштво деце. Наведени наслови указују на истраживачки приступ кандидата, на избор садржаја и њихову анализу. Уочена је карактеристика мултилингвалности и мултикултуралности садржана у радовима. Овај део тезе представља слику рада, не само радова, наставника, библиотекара и осталих посленика просвете и културе. Посебно су драгоцене анализе појединих остварења, зборника, збирки поетских и прозних текстова, као и библиографија свих тих издања. Дечји књижевни листови као медији доприносе мотивисању и развоју креативности деце основне школе, као основи за индивидуално стваралаштво на следећим ступњевима школовања и у животу. При структурирању ових садржаја кандидат поштује критеријуме научне истине уз консултацију литературе и анализе квалитета остварења у зависности од тога на ком узрасту и у којим се условима ова врста рада остварује.

Други део докторске дисертације под називом *Методологија* бави се истраживањем изнетог проблема. Кандидат се у конципирању овог дела држао критеријума дефинисања основних методолошких принципа, најпре у постављењу предмета, циља, задатака, хипотеза, метода, техника и узорка истраживања. Кандидат наводи усмерења у истраживању имајући у виду следеће елементе организације: 1) Непосредно систематско посматрање аспеката наставе српског језика и књижевности у циљу мотивисања ученика за неговање различитих облика усменог и писменог изражавања; 2) Прикупљање података од наставника и ученика о припреми за организацију усменог и писаног изражавања; 3) Анализа одговарајуће наставне документације и 4) Статистичка обрада и интерпретација квалитативних и квантитативних података добијених инструментима и техникама које се користе у истраживању. У том раду коришћена је метода теоријске анализе и дескриптивна метода, од инструмената који су били

неопходни истраживању кандидат је користио следеће: Упитник за наставнике о припремању и остваривању мотивационих поступака, евиденционих листа, протокол посматрања говорних и писмених вежби у основној школи и протокол снимања материјално-техничких услова основних школа који су значајни за спровођење овог вида наставе. Узорак истраживања чине: 1) Узорак школа, 2) Узорак наставника, 3) Узорак ученика и 4) Узорак садржаја. У овом делу рада детаљно су образложене дефинисане хипотезе, организација истраживања и статистичка обрада података. Делу рада који се односи на статистичку обраду података дато је доста простора кроз графички приказ и анализу добијених резултата. О тим финесама организације кандидат има свој став и процену коју ће изложити у усменом делу одбране.

Непосредно пре закључка кандидат задржава своју пажњу на предлогу иновирања рада у настави у циљу мотивисања ученика на самостално стваралаштво чиме потврђује значај оваквих поступака у наставном и ваннаставном раду.

Закључак на српском, енглеском и руском језику уз доста детаља образлаже обрађивани проблем уз истицање предлога за проналажење увек различитих могућности за подстицање креативности.

Литература која је коришћена у раду одговара теми и навођена је по критеријумима израде докторског рада.

V ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Током теоријског и методолошког дела рада кандидат износи ставове о специфичности проблема, о успостављању сарадничког односа између наставника, организатора активности ван редовне наставе, о сарадњи са друштвеном заједницом како би резултати рада имали своју функцију, не само у овој, већ и у другим областима.

VI КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

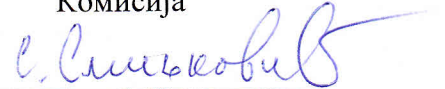
Анализом комплетног материјала на тему *Савремени приступ наставној области Културе усменог и писменог изражавања у основној школи са посебним освртом на самостално стваралаштво ученика*, предлога иновативног приступа садржајима, односу према методичко-дидактичкој и књижевно-језичкој литератури, оценама самосталних радова рецепијената, ставом према писаним медијима, својих искустава методичке праксе и других на основу спроведеног истраживања, докторска дисертација оцењена је позитивно као изворни (оригинални) научни рад.

VII ПРЕДЛОГ

На основу закључка Комисије након увида у садржинску, техничку и истраживачку страну докторске дисертације кандидата А. Јовановића, предлажемо Наставно-научном већу Учитељског факултета у Врању да прихвати Извештај о урађеној докторској дисертације и проследи Већу за друштвено –хуманистичке науке Универзитета у Нишу.

У Врању,
22. 12. 2014. године

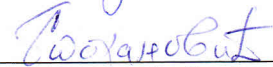
Комисија



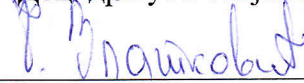
Проф. др Стана Смиљковић



Проф. др Марина Јањић



Доц. др Буба Стојановић



Проф. др Благица Златковић